

SIÓFOK VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

POLGÁRMESTER

8600 SIÓFOK, FŐ TÉR 1. TELEFON +36 84 504100 FAX: +36 84 504103

Az előterjesztés törvényességi
szempontból megfelelő.
Siófok, 2025. május 08.

Dr. Boda Zsuzsanna
jegyző

ELŐTERJESZTÉS

**Siófok Város Önkormányzata
Képviselő-testületének
2025. május havi rendes ülésére**

Tárgy: Törvénymódosítás kezdeményezése

Előterjesztő: Dr. Lengyel Róbert polgármester

Előkészítette: Jogi és Szervezési Osztály

Tárgyalja: Tanácsnokok ülése

Tisztelt Képviselő-testület!

A közügyek és a közpénzek felhasználásának átláthatósága érdekében az állampolgárok jogosultak közérdekű információhoz jutni Magyarország bármely állami, önkormányzati vagy más közfeladatot ellátó szervétől, intézményétől. A közérdekű adatigénylés menetét az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) szabályozza.

Az adatigénylést formai kötöttségektől mentesen **bárki** szóban, írásban, vagy elektronikus úton nyújthatja be a közfeladatot ellátó szervhez. Az adatigénylő nevén és elérhetőségén túl (cím, e-mail cím) - amelyre a tájékoztatás megküldését kéri – egyéb adatok megadására nem köteles. **Az adatkezelő nem jogosult a személyazonosság ellenőrzésére** és nem kérhet nyilatkozatot az adatkezelés céljáról, motivációjáról sem.

A közfeladatot ellátó szervet válaszadási kötelezettség terheli. A kérelemnek 15 napon belül eleget kell tenni, ami indokolt esetben egy alkalommal, 15 nappal hosszabbítható meg. A válasznak tartalmaznia kell a kért közérdekű adatot, vagy indokolni kell, hogy a kért adat miért nem adható ki.

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (NAIH) több döntése, illetve gyakorlata alapján elfogadott az, hogy az adatigénylő nem igazolja a személyazonosságát. A NAIH többször kifejti, hogy a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez fűződő jog az Alaptörvény VI. cikkében rögzített alapjog, és a közérdekű adatok megismerése előnyt élvez azzal szemben, hogy egy adott közfeladatot ellátó szerv működését megnehezíti a sok közérdekű adatigénylés. Az információszabadság ugyan nem abszolút jellegű alapjog, bizonyos esetekben korlátozható a közérdekű vagy közérdekből nyilvános adatok megismerhetősége, de az Infotv. is csak szűk körben ad erre lehetőséget és az Alkotmánybíróság számos határozatában elvi élel mondta ki, hogy az információszabadságot korlátozó törvényeket megszorítóan kell értelmezni, „*egy demokratikus társadalomban a közérdekű adatok nyilvánossága a főszabály; ehhez képest a közérdekű adatok nyilvánosságának korlátozását kivételnek kell tekinteni*”.

Az Infotv. 30. § (5) bekezdése értelmében, ha a közérdekű adat megismerése iránti igény teljesítésének megtagadása tekintetében törvény az adatkezelő *mérlegelését* teszi lehetővé, a megtagadás alapját szűken kell értelmezni, és az adatigény kizárólag abban az esetben utasítható el, ha a megtagadás alapjául szolgáló közérdek nagyobb súlyú a megismeréshez fűződő közérdeknél.

A közérdekű adat iránti igény teljesítéséért megállapítható költségtérítés lehetősége is leszűkül, már csak az adathordozó (papír, CD, pendrive) díja és postai kézbesítés esetén a postai szolgáltatás díja vehető figyelembe, tehát e-mailben történő válaszadás esetén, a ráfordított munkaórától függetlenül nem kérhető költségtérítés.

Tehát a jelenleg hatályos szabályozás alapján bárki, akár álnéven is, bármikor, bármennyi közérdekű adatigénylést nyújthat be és a közfeladatot ellátó szervnek teljesítenie kell. Ha a jogszabály lehetővé teszi, hogy valaki akár álnéven is benyújtson kérelmet, azzal lényegében legitimálja a személyazonosság eltitkolását, és ezzel megnyitja az utat a visszaélések előtt. Az anonimitás mögé bújva ez a gyakorlat könnyen a rosszhiszemű joggyakorlás eszközévé válhat.

A Siófoki Közös Önkormányzati Hivatalhoz az utóbbi másfél évben nagyszámú adatigénylés érkezett be, rengeteg kérdéssel, több, akár 10 évre visszamenően. Volt rá példa, hogy egy napon 6 db közérdekű adatigénylést nyújtottak be e-mail útján. Ez rendkívüli módon leterheli a Hivatal munkatársait.

A Kúria EBH2013. P.16. számú döntése alapján a közérdekű adatigénylés kapcsán is érvényesülnek a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény alapelvei, így a jóhiszeműség és tisztesség elve, valamint a joggal való visszaélés tilalmának követelménye is. Az ilyen mértékű, a közfeladatot ellátó szerv alapfeladatainak ellátását ellehetetlenítő adatigénylés a Hivatal álláspontja szerint e követelményekkel ellentétes, a visszaélésszerű joggyakorlás tilalmába ütközik, a közérdekű adat megismerése iránti alanyi jognak a társadalmi rendeltetésével és céljával nem összeegyeztethető módon történő gyakorlását jelenti.

Ennek azzal lehetne gátat szabni, ha a jogszabály előírná, hogy a közérdekű adatigénylésnek tartalmaznia kell az adatigénylő ügyfél azonosításához szükséges adatokat és elérhetőségét, vagy ha a jogszabály rögzítené a közérdekű adatigénylés benyújtásának módját úgy, hogy azt csak

a) írásban, a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvényben meghatározott elektronikus úton (a továbbiakban együtt: írásban), vagy

b) személyesen lehet benyújtani.

A helyi önkormányzat Magyarország Alaptörvénye 32. cikk (1) bekezdésének j) pontja alapján „a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között a feladat- és hatáskörrel rendelkező szervtől tájékoztatást kérhet, döntést kezdeményezhet, véleményt nyilváníthat”.

Mivel az Infotv. tárgyban módosítása iránti igény nem sorolható a helyi közügyek kategóriájába, az önkormányzat a feladat- és hatáskörrel rendelkező szervtől e kérdésben tájékoztatást nem kérhet, döntést nem kezdeményezhet, véleményt nem nyilváníthat.

Az Alaptörvény 6. cikk (1) bekezdése kimondja, hogy törvényt a köztársasági elnök, a Kormány, országgyűlési bizottság vagy országgyűlési képviselő kezdeményezhet. Ez alapján a képviselő-testületnek nincs lehetősége törvénymódosítás kezdeményezésére.

A törvénymódosítás kezdeményezésének érdekében a Képviselő-testületnek erre fel kell kérnie Witzmann Mihány országgyűlési képviselőt.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hozza meg döntését a törvénymódosítás kezdeményezése ügyében.

Határozati javaslat:

Siófok Város Önkormányzatának Képviselő-testülete „*A törvénymódosítás kezdeményezése*” tárgyú előterjesztésben foglaltakat megtárgyalta és az alábbi határozatot hozza:

Siófok Város Önkormányzata Képviselő-testülete felkéri Witzmann Mihályt, a Somogy vármegyei 4. számú országgyűlési egyéni választókerület képviselőjét, hogy kezdeményezze az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény módosítását, mely lehetővé teszi a közérdekű adatigénylő személyének beazonosítását, és/vagy szabályozza a közérdekű adatigénylés benyújtásának módját úgy, hogy azt csak

a) írásban, a digitális államról és a digitális szolgáltatások nyújtásának egyes szabályairól szóló 2023. évi CIII. törvényben meghatározott elektronikus úton (a továbbiakban együtt: írásban), vagy

b) személyesen lehet benyújtani.

Felelős: Dr. Lengyel Róbert polgármester

Határidő: értelem szerint

Siófok, 2025. május 08.

Dr. Lengyel Róbert
polgármester